YOSH O‘QUVCHILARGA INGLIZ TILINI INTERAKTIV USULLAR ORQALI O‘QITISHNING FOYDALARI

Buxoro viloyati Vobkent tumani
1-son texnikumi ingliz tili fani o‘qituvchisi
Sayfiddinova Maftuna Shahrillo qizi

Annotatsiya: Maqolada yosh o‘quvchilarga ingliz tilini interaktiv usullar orqali o‘qitishning samaradorligi va afzalliklari, zamonaviy ta’lim tizimida interaktiv metodlarning o‘rni, ularning o‘quvchilarning motivatsiyasi, kommunikativ kompetensiyasi hamda mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdagi ahamiyati, shuningdek, maqolada o‘yin texnologiyalari, guruhli ishlash, rolli o‘yinlar va multimedia vositalaridan foydalanish orqali ingliz tilini o‘qitish jarayonini yanada qiziqarli va samarali tashkil etish imkoniyatlari haqida umumiy ma’lumot keltirilgan.

Kalit so‘zlar: Ingliz tili, interaktiv metodlar, yosh o‘quvchilar, kommunikativ yondashuv, ta’lim texnologiyalari, motivatsiya, guruhli ish, rolli o‘yinlar, multimedia, mustaqil fikrlash.

Ingliz tili bugungi kunda xalqaro muloqot, ta’lim, ilm-fan va texnologiyalar tili sifatida global ahamiyatga ega bo‘lib bormoqda. Dunyo miqyosida axborot almashinuvi tezlashgani sari ingliz tilini bilish har bir shaxs uchun muhim ko‘nikmaga aylanmoqda. Shu sababli yosh avlodga ingliz tilini erta yoshdan boshlab samarali o‘rgatish ta’lim tizimining eng dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining qiziqishi, diqqatini jamlash qobiliyati va faol ishtirokini ta’minlashda interaktiv usullar muhim rol o‘ynaydi.

An’anaviy ta’lim tizimida o‘qituvchi markaziy o‘rinda turib, asosan bilimni

tayyor shaklda berishga asoslangan bo‘lsa, interaktiv ta’limda o‘quvchi faol subyekt sifatida ishtirok etadi. Bunday yondashuv o‘quvchilarni faqat tinglovchi emas, balki fikrlovchi, savol beruvchi va muloqot qiluvchi shaxsga aylantiradi. Natijada dars jarayoni jonli va samarali kechadi.

Yosh o‘quvchilarga ingliz tilini interaktiv usullar orqali o‘qitish zamonaviy pedagogikaning eng samarali yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Bu yondashuv o‘quvchini ta’lim jarayonining markaziga qo‘yadi va ularning faol ishtirokini ta’minlaydi. Psixologik jihatdan qaralganda, bolalar erta yoshda o‘yin, harakat va muloqot orqali tezroq o‘rganadilar. Shuning uchun interaktiv metodlar ularning tabiiy o‘rganish jarayoniga mos keladi.

Interaktiv ta’limning eng muhim jihatlaridan biri bu **kommunikativ yondashuv (Communicative Language Teaching)** hisoblanadi. Bu usulda asosiy e’tibor grammatika qoidalarini yodlashga emas, balki tilni amaliy muloqotda qo‘llashga qaratiladi. Masalan, o‘quvchilar oddiy dialoglar tuzish, savol-javob qilish yoki kundalik vaziyatlarni sahnalashtirish orqali ingliz tilida fikr bildirishni o‘rganadilar. Bu esa ularning nutqiy kompetensiyasini sezilarli darajada rivojlantiradi.

Shuningdek, interaktiv metodlar o‘quvchilarda lingvistik muhitni yaratish imkonini beradi. Dars davomida ingliz tilida muloqot qilishga majbur bo‘lish orqali bolalar tilni “sun’iy o‘rganish” emas, balki “tabiiy o‘zlashtirish” bosqichiga o‘tadilar. O‘qituvchi turli o‘yinlar va topshiriqlar orqali o‘quvchilarni ingliz tilida fikrlashga undaydi. Masalan, “Find someone who…”, “Guess the word”, “Role-play situations” kabi mashg‘ulotlar juda samarali hisoblanadi.

Interaktiv usullarning yana bir muhim afzalligi - xotirani mustahkamlashdir. Ilmiy tadqiqotlarga ko‘ra, inson eshitgan va ko‘rgan ma’lumotning kichik qismini eslab qoladi, lekin faol ishtirok etgan, harakat qilgan va muloqot qilgan ma’lumotni ancha uzoq muddat yodida saqlaydi. Shuning uchun o‘yinlar, harakatli mashqlar va vizual materiallar bolalarning bilimini mustahkamlaydi.

Guruhli ishlash (group work) ham interaktiv ta’limning asosiy qismlaridan biridir. O‘quvchilar kichik guruhlarda ishlash orqali bir-biridan o‘rganadilar, fikr almashadilar va hamkorlik qilishni o‘rganadilar. Bu jarayon nafaqat til o‘rganishni, balki ijtimoiy ko‘nikmalarni ham rivojlantiradi. Bolalar o‘z fikrini erkin ifoda etish, boshqalarni tinglash va jamoaviy qaror qabul qilishni o‘rganadilar.

Zamonaviy texnologiyalar interaktiv ta’limni yanada boyitadi. Multimedia vositalari, interaktiv doskalar (smart board), mobil ilovalar va onlayn platformalar dars jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Masalan, audio va video materiallar orqali o‘quvchilar to‘g‘ri talaffuzni o‘rganadilar, qisqa videolar esa real hayotiy vaziyatlarni tushunishga yordam beradi. Duolingo, Quizlet, Kahoot kabi ta’limiy platformalar bolalarning mustaqil ishlashini ham rivojlantiradi.

Interaktiv usullar orqali o‘quvchilarning motivatsiyasi ham sezilarli darajada oshadi. Qiziqarli topshiriqlar, musobaqalar va rag‘batlantirish tizimi (reward system) bolalarda o‘rganishga bo‘lgan ichki istakni kuchaytiradi. O‘quvchilar yutuqlarga erishgan sari o‘zlariga bo‘lgan ishonchi ham ortadi.

Bundan tashqari, interaktiv metodlar tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi**.** O‘quvchilar faqat tayyor javobni qabul qilish emas, balki o‘z fikrini yaratish, muammoga yechim topish va uni asoslashni o‘rganadilar. Masalan, “If you were a teacher…” yoki “What would happen if…” kabi savollar bolalarni mustaqil fikrlashga undaydi.

Interaktiv ta’limning yana bir muhim jihati - individual yondashuv imkoniyatidir. Har bir o‘quvchining qobiliyati, tez o‘zlashtirish darajasi va qiziqishi turlicha bo‘ladi. O‘qituvchi turli darajadagi topshiriqlar berish orqali har bir bolaning imkoniyatini hisobga oladi. Bu esa ta’lim sifatini yanada oshiradi.

Shu bilan birga, interaktiv metodlar orqali o‘quvchilarda stress va qo‘rquvni kamaytirish mumkin. An’anaviy darslarda xatolikdan qo‘rqish ko‘p uchraydi, ammo

o‘yin va jamoaviy muhitda bolalar erkin harakat qiladilar va xatodan qo‘rqmaydilar. Bu esa til o‘rganish jarayonini tezlashtiradi.

Xulosa qilib aytganda, yosh o‘quvchilarga ingliz tilini interaktiv usullar orqali o‘qitish zamonaviy ta’limning eng samarali yo‘nalishlaridan biridir. Bunday yondashuv dars jarayonini qiziqarli, faol va samarali qiladi, o‘quvchilarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi.

Interaktiv metodlar orqali o‘quvchilar nafaqat til bilimlarini egallaydilar, balki uni real hayotda qo‘llash ko‘nikmasini ham rivojlantiradilar. Shu bilan birga, ular mustaqil fikrlash, jamoada ishlash va muloqot qilish kabi muhim kompetensiyalarga ega bo‘ladilar.

Shu bois, zamonaviy ta’lim tizimida interaktiv usullarni keng joriy etish va ularni doimiy ravishda takomillashtirib borish bugungi kunning muhim talablaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. E.A. Migranova, Sh.X. Poziiova Kasbiy pedagogik faoiiyatga kirish / O‘quv qo‘llamna. - Toshkent: “Tafakkur bo‘stoni”, 2018 y. - 200 bet
2. I.V. Grosheva, L.G.Yevstafeva, D.T.Maxmudova, Sh.B.Nabixanova, S.V.Pak, G.E.Djanpeisova “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi T: 2022.
3. F.Qodirova, Sh.Toshpo‘latova, M.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”.-T., “Ma’naviyat”. 2019 y.- 688 bet
4. Sh.A. Sodiqova “Maktabgacha pedagogika”. “Tafakkur sarchashmalari” T:. 2013 y.- 288 bet.
5. N.M. Qayumova “Maktabgacha pedagogika”, “TDPU” nashriyoti T:. 2013 y- 184 bet.
6. A.A. Xoliqov. Pedagogik mahorat. Darslik. Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. – T.: Iqtisod-moliya, 2011 y. -420 bet.

7. Raxmonova Sojida Muxammadovna. “Preparing the graduate students of primary education for innovative professional activity”. Web of Scientist: International Scientific Research Journal (WoS) ISSN: 2776-0979, Volume 4, Issue 8, August, 2023. Pages 288-293
8. Raxmonova Sojida Muxammadovna. “Practical features of preparing primary education students for professional activity” science and innovation in the education system, 2(9), 67–71. https://doi.org/10.5281/zenodo.8314153. 31.08.2023 y
9. Рахмонова Сожида Мухаммадовна. “Педагогико-психологические особенности подготовки учителей начальных классов к инновационной профессиональной деятельности. Innovative research in the modern world: theory and practice, 2(23), 92–94c. 11(39)-son 31.08.2023 y
10. S.M.Raxmonova Didactic possibilities of improving the methodology for preparing future educators of the preschool educational organization for innovative professional activities. Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT ISSN: 2792 – 1883 | Volume 2 No. 12 https://literature.academicjournal.io 16.12.2022 y.36-40 bet.
11. S.M. Raxmonova Мактабгача таълим ёшидаги болаларга таълим беришда компетенциявий ёндашув. Respublika OAK. Илимий-методикалық журнал 5/1 2022 y.101-105 bet
12. S.M. Raxmonova Bo‘lajak pedagoglarni innovatsion kasbiy faoliyatga tayyorlashda o‘z-o‘zini shakllantirish va mukammallashtirishga o‘rgatish. Respublika OAK. Илимий-методикалық журнал. ¾. 2023 y. 141-146